

2024/2773

28.10.2024

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2024/2773

z dnia 24 października 2024 r.

w sprawie ustanowienia Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy oraz udzielenia Ukrainie wyjątkowej pomocy makrofinansowej

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 212,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Od rozpoczęcia w dniu 24 lutego 2022 r. niczym niesprowokowanej i nieuzasadnionej wojny napastniczej Rosji przeciwko Ukrainie Unia, jej państwa członkowskie oraz europejskie instytucje finansowe uruchomiły bezprecedensowe wsparcie na rzecz gospodarczej, społecznej i finansowej odporności Ukrainy. Wsparcie to łączy wsparcie z budżetu Unii, w tym wyjątkową pomoc makrofinansową oraz wsparcie z Europejskiego Banku Inwestycyjnego i Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju, w pełni lub częściowo gwarantowane przez budżet Unii, a także dalsze wsparcie finansowe ze strony państw członkowskich.
- (2) Zapewnienie przez Unię pomocy makrofinansowej w wysokości do 18 mld EUR na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2463 ⁽²⁾ zostało uznane za odpowiednią odpowiedź na lukę w finansowaniu, którą Ukraina odnotowała w 2023 r., oraz pomogło pozyskać znaczące finansowanie od innych darczyńców i międzynarodowych instytucji finansowych. Był to jeden z głównych czynników wspomagających makroekonomiczną i finansową odporność Ukrainy w kluczowym momencie.
- (3) W dniu 29 lutego 2024 r., rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/792 ⁽³⁾, ustanowiono Instrument na rzecz Ukrainy jako wyjątkowy średnioterminowy instrument, który łączy dwustronne wsparcie udzielane Ukrainie przez Unię, zapewniając koordynację i skuteczność (zwany dalej „Instrumentem na rzecz Ukrainy”). W latach 2024–2027 Instrument na rzecz Ukrainy zapewnia pomoc w zaspokajaniu potrzeb finansowych Ukrainy i przyczynia się do jej odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji, wspierając jednocześnie starania Ukrainy w zakresie reform realizowanych w ramach jej ścieżki ku członkostwu w Unii. Instrument na rzecz Ukrainy pozwolił przełożyć na działania niezachwiane zobowiązanie Unii do zapewnienia Ukrainie i jej obywatelom nieprzerwanego finansowego wsparcia.
- (4) Rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie spowodowała w Ukrainie ogromne szkody, a koszty odbudowy i rekonstrukcji na dzień 31 grudnia 2023 r. oszacowano na 486 mld USD. Co więcej, Ukraina utraciła dostęp do międzynarodowych rynków finansowych i doświadczyła znaczącego spadku dochodów publicznych, przy jednoczesnym znacznym wzroście wydatków publicznych. W tym kontekście można przewidywać, że w nadchodzących latach wystąpią znaczne potrzeby finansowe.
- (5) W dniu 30 marca 2023 r. Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW) uzgodnił z Ukrainą czteroletni program o wartości 15,6 mld USD w ramach rozszerzonego wsparcia finansowego, którego celem jest utrzymanie stabilności gospodarczej i finansowej w czasach wyjątkowo wysokiej niepewności, przywrócenie stabilności długu oraz promowanie reform wspierających odbudowę Ukrainy w okresie powojennym. Program MFW, połączony z gwarancjami finansowania ze strony przywódców G-7, Unii i innych darczyńców, został opracowany w sposób odpowiadający na potrzeby Ukrainy w zakresie finansowania bilansu płatniczego oraz przywrócenia średnioterminowej rentowności zewnętrznej. Do tej pory Ukraina pomyślnie zakończyła cztery przeglądy programów w ramach rozszerzonego wsparcia finansowego, podkreślając tym samym zdecydowane zaangażowanie władz ukraińskich na rzecz przeprowadzenia reform i rozważnego kształtowania polityki. W podstawowym scenariuszu całkowita luka w finansowaniu w okresie objętym programem MFW jest szacowana na 121,9 mld USD.

⁽¹⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 22 października 2024 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 23 października 2024 r.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2463 z dnia 14 grudnia 2022 r. ustanawiające instrument wsparcia dla Ukrainy na 2023 r. (pomoc makrofinansowa +) (Dz.U. L 322 z 16.12.2022, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/792 z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie ustanowienia Instrumentu na rzecz Ukrainy (Dz.U. L, 2024/792, 29.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj>).

- (6) W związku z tym, że perspektywom dotyczącym sytuacji w Ukrainie towarzyszy wyjątkowo podwyższona niepewność, MFW przedstawił – przy okazji czwartego przeglądu programu w ramach rozszerzonego wsparcia finansowego – zaktualizowany scenariusz pesymistyczny, który uwzględnia sięgający do 2025 r. wstrząs gospodarczy wynikający z nasilonych działań wojennych. W następstwie negatywnego wpływu na nastroje gospodarcze, migracji, rosnącej presji na dostawy energii, osłabienia zdolności eksportowych, a w szczególności ze względu na wydatki na obronność, całkowita luka w finansowaniu przy takim scenariuszu pesymistycznym mogłaby wzrosnąć w okresie objętym programem MFW do 140,7 mld USD. Biorąc pod uwagę nieprzerwaną intensywność działań wojennych oraz szkody, jakie w wyniku nasilonych ataków na dużą skalę ze strony Rosji poniosła krytyczna infrastruktura cywilna, Ukraina musi zmobilizować znaczące dodatkowe zasoby na swoje priorytetowe potrzeby budżetowe i potrzeby długoterminowe związane z odbudową i rekonstrukcją. W związku z powyższym, a także uwzględniając fakt, że pozostająca do pokrycia luka w finansowaniu utrzymuje się na poziomie powyżej zasobów już udostępnionych przez Unię, innych darczyńców, a także międzynarodowe instytucje finansowe, w tym MFW, Unia powinna nadal zapewniać odpowiednią odpowiedź.
- (7) Przywódcy grupy G-7, w swoim komunikacie przyjętym w dniu 14 czerwca 2024 r. w Apulii, potwierdzili niesłabnące wsparcie dla Ukrainy, a także zdecydowane zaangażowanie w pomoc Ukrainie w zaspokajaniu jej pilnych krótkoterminowych potrzeb finansowych, a także we wspieranie jej długoterminowych priorytetów w zakresie odbudowy i rekonstrukcji. W tym celu przywódcy grupy G-7 zapowiedzieli uruchomienie inicjatywy „Pożyczki dla Ukrainy przyspieszające wykorzystanie nadzwyczajnych przychodów”, aby do końca 2024 r. udostępnić dodatkowe środki w wysokości około 50 mld USD na potrzeby Ukrainy w zakresie wojskowości, budżetu i odbudowy. Przywódcy G-7 zapowiedzieli swój zamiar udostępnienia finansowania, którego obsługę i spłatę umożliwią przyszłe przepływy nadzwyczajnych przychodów pochodzących z immobilizacji rosyjskich aktywów państwowych przechowywanych w Unii i innych odpowiednich jurysdykcjach.
- (8) W swoich konkluzjach z dnia 27 czerwca 2024 r. Rada Europejska wezwała Komisję, Wysokiego Przedstawiciela i Radę do kontynuowania – przy jednoczesnym uwzględnieniu wszystkich aspektów prawnych i finansowych – prac nad zapewnieniem Ukrainie do końca roku dodatkowego finansowania w formie pożyczek, których obsługę i spłatę umożliwiają przyszłe przepływy nadzwyczajnych przychodów, wspólnie z partnerami z grupy G-7 i zgodnie z ustaleniami przywódców grupy G-7, w celu wsparcia obecnych i przyszłych potrzeb Ukrainy w zakresie wojskowości, budżetu i odbudowy. Rada Europejska stwierdziła również, że – z zastrzeżeniem prawa Unii – aktywa Rosji powinny pozostać immobilizowane do czasu zakończenia przez Rosję wojny napastniczej przeciwko Ukrainie i zrekompensowania tej ostatniej szkód spowodowanych tą wojną.
- (9) Ze względu na to, że rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie nadal trwa, konieczne jest zapewnienie Ukrainie wystarczającego i nieprzerwanego wsparcia finansowego. W tym celu należy ustanowić Mechanizm współpracy pożyczkowej dla Ukrainy (zwany dalej „Mechanizmem”), aby zapewnić jej bezwrotne wsparcie finansowe i pomóc jej w spłacie udzielonych jej pożyczek. Mechanizm powinien otrzymywać zasoby, w tym z przyszłych przepływów nadzwyczajnych zysków pochodzących z immobilizowanych aktywów Rosji, a następnie regularną wypłatę tych zasobów Ukrainie w celu pokrycia kwot głównych pożyczek, odsetek i wszelkich innych powiązanych kosztów. Ponadto, aby również sama Unia mogła bezpośrednio pomóc Ukrainie w zaspokojeniu jej potrzeb finansowych, Unia powinna udzielić Ukrainie wyjątkowej pomocy makrofinansowej w formie pożyczki (zwanej dalej „pożyczką MFA”), wspieranej przez Mechanizm.
- (10) W dniu 21 maja 2024 r. Rada przyjęła decyzję (WPZiB) 2024/1470⁽⁴⁾ zmieniającą decyzję Rady 2014/512/WPZiB⁽⁵⁾. W motywie 28 decyzji (WPZiB) 2024/1470 stwierdzono, że środki ograniczające dotyczące zakazu transakcji związanych z zarządzaniem aktywami i rezerwami Centralnego Banku Federacji Rosyjskiej powinny obowiązywać do czasu, aż Rosja zakończy swoją wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie i zrekompensuje Ukrainie szkody wyrządzone tą wojną.
- (11) W dniu 21 maja 2024 r. Rada przyjęła rozporządzenie (UE) 2024/1469⁽⁶⁾, zmieniające rozporządzenie Rady (UE) nr 833/2014⁽⁷⁾. Rozporządzenie (UE) 2024/1469 nadaje skuteczność niektórym środkom przewidzianym w decyzji (WPZiB) 2024/1470. Środki te obejmują przepisy określające, w jaki sposób zyski netto, których źródłem są nieoczekiwane i nadzwyczajne przychody osiągane przez centralne depozyty papierów wartościowych w wyniku wdrożenia zakazu określonego w art. 1a ust. 4 decyzji 2014/512/WPZiB i art. 5a ust. 4 rozporządzenia

(4) Decyzja Rady (WPZiB) 2024/1470 z dnia 21 maja 2024 r. zmieniająca decyzję 2014/512/WPZiB dotyczącą środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie (Dz.U. L, 2024/1470, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/1470/oj>).

(5) Decyzja Rady 2014/512/WPZiB z dnia 31 lipca 2014 r. dotycząca środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie (Dz.U. L 229 z 31.7.2014, s. 13).

(6) Rozporządzenie Rady (UE) 2024/1469 z dnia 21 maja 2024 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 833/2014 dotyczące środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie (Dz.U. L, 2024/1469, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1469/oj>).

(7) Rozporządzenie Rady (UE) nr 833/2014 z dnia 31 lipca 2014 r. dotyczący środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie (Dz.U. L 229 z 31.7.2014, s. 1).

(UE) nr 833/2014, powinny być kierowane na wsparcie Ukrainy, w tym za pośrednictwem programów Unii finansowanych z budżetu Unii, zgodnie z mającymi zastosowanie zobowiązaniami umownymi oraz zgodnie z prawem Unii i prawem międzynarodowym, w koordynacji z partnerami. W szczególności centralne depozyty papierów wartościowych posiadające aktywa i rezerwy Centralnego Banku Rosji o łącznej wartości przekraczającej 1 mln EUR muszą wnieść wkład finansowy na rzecz Unii wynoszący 99,7 % zysków netto pochodzących z immobilizacji rosyjskich aktywów państwowych i przyrastających od dnia 15 lutego 2024 r.

- (12) Wkład finansowy do Unii z centralnych depozytów papierów wartościowych powinien być należny tak długo, jak obowiązują środki ograniczające dotyczące zakazu transakcji związanych z zarządzaniem aktywami i rezerwami Centralnego Banku Federacji Rosyjskiej i powinien obowiązywać do czasu, aż Rosja zakończy swoją wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie i zrehabilituje Ukrainie szkody wyrządzone tą wojną.
- (13) W dniu 24 października 2024 r. Rada dostosowała do poziomu 95 % odsetek kwot wkładu finansowego należnego od centralnych depozytów papierów wartościowych, który ma zostać wykorzystany do udzielenia Ukrainie wsparcia za pośrednictwem programów unijnych określonych w decyzji 2014/512/WPZiB. W tym samym dniu Rada dostosowała przydział kwot wkładu finansowego wpłacanego do budżetu Unii jako zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel, zgodnie z załącznikiem XLI do rozporządzenia (UE) nr 833/2014 oraz przydzieliła 100 % tego wkładu na Mechanizm. Unia podjęła zatem niezbędne kroki w celu zapewnienia dalszego wykorzystywania wkładu finansowego na potrzeby Mechanizmu.
- (14) Należy przewidzieć możliwość wsparcia Mechanizmu poprzez udostępnienie nadzwyczajnych przychodów pochodzących z immobilizacji rosyjskich aktywów państwowych przechowywanych w odpowiednich jurysdykcjach innych niż Unia. W tym celu państwa trzecie lub inne źródła powinny mieć możliwość wnieścia wkładu do Mechanizmu. Państwa członkowskie powinny mieć ponadto możliwość dobrowolnego wnoszenia wkład na rzecz Mechanizmu, w szczególności z przychodów pozyskiwanych przez zainteresowane państwo członkowskie z immobilizacji rosyjskich aktywów państwowych. Takie wkłady powinny stanowić zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 2 lit. a), d) i e) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509⁽⁸⁾ (zwanego dalej „rozporządzeniem finansowym”). Ponadto państwa trzecie powinny mieć możliwość bezpośredniego wykorzystywania nadzwyczajnych przychodów pochodzących z immobilizacji rosyjskich aktywów państwowych na terytorium swoich jurysdykcji, aby zmniejszać potrzeby w zakresie spłaty wszelkich odpowiednich pożyczek dwustronnych udzielonych Ukrainie, wspierając w ten sposób Mechanizm poprzez zmniejszenie całkowitego poziomu wsparcia, które byłoby wymagane w przypadku takiej pożyczki.
- (15) Wsparcie w ramach Mechanizmu powinno być dostępne w celu pokrycia całkowitej kwoty głównej, odsetek i wszelkich innych powiązanych kosztów pożyczki MFA zaciągniętej przez Ukrainę w drodze podpisania umowy dotyczącej pożyczki MFA (zwanej dalej „umową pożyczki MFA”), a także w drodze umów pożyczki dwustronnej z pożyczkodawcami dwustronnymi działającymi pod auspicjami inicjatywy grupy G-7 „Pożyczki dla Ukrainy przyspieszające wykorzystanie nadzwyczajnych przychodów”, jak określono w komunikacie grupy przywódców G-7 przyjętym w dniu 14 czerwca 2024 r. w Apulii.
- (16) Wsparcie w ramach Mechanizmu powinno być udostępniane i udzielane w sposób zapewniający równy dostęp – zarówno dla pożyczkodawców dwustronnych, jak i dla Unii. Udzielanie pożyczek dwustronnych przez pośrednika nie powinno wykluczać kwalifikowalności takich pożyczek do celów niniejszego rozporządzenia. Bezzwrotne wsparcie finansowe powinno zostać przydzielone Ukrainie w celu spłaty pożyczki MFA i kwalifikujących się pożyczek dwustronnych w proporcji odpowiadającej stosunkowi kwoty głównej każdej pożyczki do sumy kwoty głównej pożyczki MFA i wszystkich kwalifikujących się pożyczek dwustronnych. Przydział ten należy ponownie dostosować po dokonaniu przez Ukrainę pełnej spłaty odpowiednich pożyczek, w tym odsetek i wszelkich innych powiązanych kosztów, w taki sposób, aby wszelkie przyszłe zasoby zostały przydzielone do pozostałych pożyczek w proporcji odpowiadającej stosunkowi kwoty głównej pożyczki MFA lub kwalifikującej się pożyczki dwustronnej do sumy kwot głównych wszystkich pozostałych pożyczek. Kwotę główną każdej pożyczki należy uznać za pierwotną kwotę główną zadeklarowaną w dokumentacji danej pożyczki oraz nie należy uwzględniać innych czynników, takich jak spłaty, dodatkowe finansowanie lub jakiegokolwiek skapitalizowane kwoty.
- (17) W celu zapewnienia, aby pożyczki dwustronne udzielane przez pożyczkodawców dwustronnych mogły uzyskać szybkie i skuteczne wsparcie z Mechanizmu, Komisja powinna ocenić, a w stosownych przypadkach zatwierdzić na potrzeby pozyskania wsparcia, pożyczki dwustronne, które będą udzielane przez dwustronnych pożyczkodawców działających pod auspicjami inicjatywy grupy G-7 „Pożyczki dla Ukrainy przyspieszające wykorzystanie nadzwyczajnych przychodów”. W przypadku gdy takie umowy pożyczki dwustronnej są na etapie przygotowania lub nie weszły jeszcze w życie, Komisja powinna monitorować ich wejście w życie. Aby zapewnić terminową wypłatę pożyczek dwustronnych na rzecz Ukrainy, umowy pożyczki dwustronnej powinny zostać przedłożone Komisji do dnia 1 czerwca 2025 r. i wejść w życie do dnia 30 czerwca 2025 r.

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (18) Udostępnienie wsparcia w ramach Mechanizmu powinno być uzależnione od zawarcia przez Komisję i Ukrainę umowy w sprawie szczegółowych postanowień dotyczących wdrożenia Mechanizmu oraz od wydania przez Komisję pozytywnej oceny złożonego przez Ukrainę wniosku o bezzwrotne wsparcie finansowe. Ukraina powinna przekazać Komisji niezbędne informacje w celu zapewnienia, aby wsparcie pożyczek dwustronnych w ramach Mechanizmu było udzielane do łącznej kwoty, która przysługuje danemu pożyczkodawcy dwustronnemu. W sytuacjach wyjątkowych oraz z należycie uzasadnionych powodów, Komisja może ocenić również wnioski o płatności składane przez pożyczkodawców dwustronnych.
- (19) W uzupełnieniu wsparcia w ramach Mechanizmu należy udzielić pożyczki MFA, aby wesprzeć stabilność makrofinansową w Ukrainie oraz złagodzić ograniczenia Ukrainy w zakresie finansowania zewnętrznego, w szczególności mając na uwadze zaspokojenie potrzeb finansowych tego kraju. Uwzględniając pilny charakter tych potrzeb finansowych, pożyczka MFA powinna być dostępna przed końcem 2024 r.
- (20) Wsparcie w ramach pożyczki MFA powinno przyjąć formę pożyczki w wysokości do 35 mld EUR. W celu zaspokojenia potencjalnych wniosków o wsparcie pożyczek dwustronnych w ramach Mechanizmu i jednoczesnego zapewnienia, aby dostępne na podstawie niniejszego rozporządzenia wsparcie unijne podlegało zasadzie należytego zarządzania finansami, kwotę pożyczki MFA należy dostosować z uwzględnieniem dwustronnych pożyczek dla Ukrainy zatwierdzonych jako kwalifikujące się w ramach Mechanizmu, wraz z kwotą główną wskazaną w zadeklarowanych zamiarach państw trzecich i zgłoszoną Komisji pod auspicjami inicjatywy państw G-7 „Pożyczki dla Ukrainy przyspieszające wykorzystanie nadzwyczajnych przychodów”. Dostosowanie to powinno mieć miejsce w przypadku, gdy całkowita kwota wszystkich pożyczek, w odniesieniu do których wystąpiono o wsparcie na podstawie niniejszego rozporządzenia, przekroczy 45 mld EUR.
- (21) Wsparcie dla Ukrainy w ramach pożyczki MFA powinno mieć charakter dodatkowy i uzupełniający w stosunku do wsparcia unijnego udzielanego na podstawie Instrumentu na rzecz Ukrainy. W miarę możliwości Komisja powinna dążyć do ograniczania obciążenia administracyjnego i sprawozdawczego po stronie Ukrainy.
- (22) Wsparcie Ukrainy w ramach pożyczki MFA powinno być udostępniane z zastrzeżeniem spełnienia warunku wstępnego, zgodnie z którym Ukraina ma nadal utrzymywać i respektować skuteczne mechanizmy demokratyczne, w tym wielopartyjny system parlamentarny i praworządność, oraz gwarantować poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Ten warunek wstępny powinien mieć również zastosowanie do wniosków o wypłatę z Mechanizmu, ponieważ takie wnioski dotyczą pożyczki MFA. Ten sam warunek wstępny ma zastosowanie do wsparcia udzielanego na podstawie Instrumentu na rzecz Ukrainy, a Komisja powinna przeprowadzać ocenę obu instrumentów łącznie.
- (23) Komisja powinna w należyty sposób uwzględnić decyzję Rady 2010/427/UE⁽⁹⁾ oraz, w stosownych przypadkach, rolę Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych.
- (24) Pożyczka MFA powinna być powiązana z warunkami dotyczącymi polityki, które zostaną określone w protokole ustaleń między Komisją a Ukrainą (zwanym dalej „protokołem ustaleń”). Warunki te powinny być spójne z etapami jakościowymi i ilościowymi określonymi w załączniku do decyzji wykonawczej Rady (UE) 2024/1447⁽¹⁰⁾ oraz z wszelkimi zmianami do nich wprowadzonymi do czasu przyjęcia protokołu ustaleń. Ponadto w protokole ustaleń należy zawrzeć zobowiązanie Ukrainy do promowania współpracy z Unią w zakresie odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji ukraińskiego przemysłu obronnego, zgodnie z celami unijnych programów, które mają na celu odbudowę, rekonstrukcję i modernizację ukraińskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego oraz innych odpowiednich unijnych programów. Należy również podjąć niezbędne kroki w celu zapewnienia koordynacji pożyczek dwustronnych, w tym pożyczki MFA, z pozostałymi darczyńcami oraz komplementarności tych pożyczek. W tym względzie należy korzystać z wielostronnej platformy koordynacji darczyńców na rzecz Ukrainy jako już ugruntowanego forum takiej wymiany.
- (25) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia oraz ze względu na efektywność należy powierzyć Komisji uprawnienia do negocjowania tych warunków dotyczących polityki z władzami Ukrainy pod nadzorem komitetu przedstawicieli państw członkowskich zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁽¹¹⁾. Mając na uwadze potencjalnie znaczący wpływ pomocy, należy stosować procedurę sprawdzającą określoną w rozporządzeniu (UE) nr 182/2011. Mając na uwadze kwotę pożyczki MFA dla Ukrainy, w odniesieniu do przyjęcia protokołu ustaleń oraz do każdego obniżenia lub anulowania pożyczki MFA zastosowanie powinna mieć procedura sprawdzająca.

⁽⁹⁾ Decyzja Rady 2010/427/UE z dnia 26 lipca 2010 r. określająca organizację i zasady funkcjonowania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (Dz.U. L 201 z 3.8.2010, s. 30).

⁽¹⁰⁾ Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2024/1447 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie zatwierdzenia oceny Planu Ukrainy (Dz.U. L, 2024/1447, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1447/oj).

⁽¹¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

- (26) Udostępnienie pojedynczej raty w ramach pożyczki MFA powinno być uzależnione od pozytywnej oceny przez Komisję złożonego przez Ukrainę wniosku o środki finansowe. Ocena warunków dotyczących polityki określonych w protokole ustaleń powinna pozostawać bez uszczerbku dla oceny spełnienia dostosowanych warunków określonych w innych programach i instrumentach unijnych.
- (27) Mając na uwadze zasadę należytego zarządzania finansami oraz ułatwienie władzom Ukrainy zarządzania płynnością i zapewnienie przewidywalności, Komisja powinna zapewnić, aby transze pożyczki MFA były wypłacane w ciągu 2024 i 2025 r. i aby w miarę możliwości uniknięto znaczących różnic w wysokości kwot wypłacanych w poszczególnych kwartałach. Wpłata tych transz powinna być – w stosownych przypadkach – dostosowana do harmonogramu wypłat pożyczki lub bezzwrotnego wsparcia finansowego w ramach filaru I Instrumentu na rzecz Ukrainy. Należy ponadto przewidzieć możliwość ponownej oceny potrzeb Ukrainy w zakresie finansowania oraz zmniejszenia lub anulowania wsparcia w ramach pożyczki MFA, jeżeli w okresie dostępności wsparcia w ramach pożyczki MFA potrzeby te zasadniczo się zmniejszą w porównaniu z początkowymi prognozami.
- (28) Umowa pożyczki MFA, która zostanie zawarta przez Komisję i władze Ukrainy, powinna zawierać postanowienia odpowiadające prawom, zakresowi odpowiedzialności i obowiązkowi przewidzianym w umowie ramowej dotyczącej Instrumentu na rzecz Ukrainy, o której mowa w art. 9 rozporządzenia (UE) 2024/792, podpisanej przez Unię i Ukrainę, która weszła w życie w dniu 20 czerwca 2024 r. Dzięki temu zapewniona będzie skuteczna ochrona interesów finansowych Unii związanych z pożyczką MFA oraz przewidziane zostaną odpowiednie środki w zakresie zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i wszelkim innym nieprawidłowościom związanym z tą pomocą oraz w zakresie ich zwalczania. Tym samym Komisja, Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), Europejski Trybunał Obrachunkowy oraz, w stosownych przypadkach, Prokuratura Europejska, w tym osoby trzecie zaangażowane we wdrażanie funduszy Unii zyskają – zgodnie z rozporządzeniem finansowym – niezbędne prawa i dostęp w okresie dostępności pożyczki MFA i po upływie tego okresu. Ukraina powinna również zgłaszać Komisji nieprawidłowości związane z wykorzystaniem funduszy, zgodnie z procedurami przewidzianymi w umowie ramowej dotyczącej Instrumentu na rzecz Ukrainy.
- (29) W kontekście potrzeb finansowych Ukrainy należy zorganizować pomoc finansową zgodnie ze zróżnicowaną strategią finansowania, o której mowa w art. 224 rozporządzenia finansowego i ustanowionej w tym rozporządzeniu jako jednolita metoda finansowania, która ma zwiększyć płynność obligacji unijnych oraz atrakcyjność i opłacalność emisji unijnej.
- (30) Na zasadzie odstępstwa od art. 31 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947⁽¹²⁾ zobowiązania finansowe z tytułu pożyczki MFA nie powinny być wspierane z gwarancji na działania zewnętrzne, ustanowione rozporządzeniem (UE) 2021/947. Wsparcie z pożyczki MFA powinno stanowić pomoc finansową w rozumieniu art. 223 ust. 1 rozporządzenia finansowego. Biorąc pod uwagę, że pomoc finansowa w formie pożyczki MFA jest dostępną w 2024 r. i że zatwierdzono ją zgodnie z art. 223 ust. 1 rozporządzenia finansowego, należy udostępnić gwarancję na pożyczkę MFA dla Ukrainy powyżej pułapów wieloletnich ram finansowych (WRF), do wysokości pułapów, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 2 decyzji Rady (UE, Euratom) 2020/2053⁽¹³⁾, zgodnie z art. 2 ust. 3 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) 2020/2093⁽¹⁴⁾. Zważywszy na ryzyko finansowe i pokrycie budżetowe, nie należy tworzyć rezerw na wsparcie z pożyczki MFA, aby były one gwarantowane powyżej pułapów WRF, oraz, na zasadzie odstępstwa od art. 214 ust. 1 rozporządzenia finansowego, nie należy ustalać wskaźnika zasilenia rezerw.
- (31) Biorąc pod uwagę trudną sytuację Ukrainy spowodowaną wojną napastniczą Rosji oraz w celu wsparcia Ukrainy na drodze do długoterminowej stabilności, Unia powinna udzielić Ukrainie pożyczkę MFA na wysoce preferencyjnych warunkach, na okres dostatecznie długi, aby możliwe było udzielenie gwarancji powyżej pułapów WRF.
- (32) Wsparciem unijnym dla Ukrainy na podstawie niniejszego rozporządzenia powinna zarządzać Komisja.

⁽¹²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 z dnia 9 czerwca 2021 r. ustanawiające Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny Wymiar Europy, zmieniające i uchylające decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 466/2014/UE oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1601 i rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 480/2009 (Dz.U. L 209 z 14.6.2021, s. 1).

⁽¹³⁾ Decyzja Rady (UE, Euratom) 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej oraz uchylająca decyzję 2014/335/UE, Euratom (Dz.U. L 424 z 15.12.2020, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 11).

- (33) Aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie możliwość śledzenia wykonania niniejszego rozporządzenia, Komisja powinna regularnie informować te instytucje o rozwoju sytuacji w związku ze wsparciem unijnym dla Ukrainy na podstawie niniejszego rozporządzenia oraz udostępniać im odpowiednie dokumenty.
- (34) Aby zapewnić nieprzerwaną skuteczność ustaleń ustanowionych na podstawie niniejszego rozporządzenia, Komisja powinna regularnie dokonywać przeglądu ich adekwatności i składać z tego sprawozdania Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, gwarantując tym samym przejrzystość i rozliczalność.
- (35) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011.
- (36) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia, a mianowicie zapewnienie Ukrainie wsparcia służącego pokryciu jej potrzeb finansowych, w szczególności poprzez zapewnienie wysoce preferencyjnej krótkoterminowej i długoterminowej pomocy w formie pożyczki MFA oraz bezzwrotnego wsparcia finansowego w ramach Mechanizmu, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary i skutki działań możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (37) Z uwagi na pilną potrzebę wynikającą z wyjątkowych okoliczności spowodowanych niczym niesprowokowaną i nieuzasadnioną wojną napastniczą Rosji, należy zastosować wyjątek od terminu ośmiu tygodni przewidziany w art. 4 Protokołu nr 1 w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej.
- (38) W świetle sytuacji w Ukrainie niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie w trybie pilnym następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia Mechanizm współpracy pożyczkowej dla Ukrainy (zwane dalej „Mechanizmem”) oraz udostępnia Ukrainie wyjątkową pomoc makrofinansową w formie pożyczki (zwaną dalej „pożyczką MFA”), aby wspierać Ukrainę w zaspokajaniu jej potrzeb finansowych.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „wsparcie unijne” oznacza pożyczkę MFA oraz bezzwrotne wsparcie finansowe dostępne w ramach Mechanizmu;
- 2) „pożyczka dwustronna” oznacza pożyczkę udzieloną bezpośrednio lub pośrednio przez państwo trzecie jako pożyczkodawcę dwustronnego na rzecz Ukrainy;
- 3) „kwalifikująca się pożyczka dwustronna” oznacza pożyczkę dwustronną zatwierdzoną przez Komisję jako kwalifikującą się w ramach Mechanizmu;
- 4) „pożyczka MFA” oznacza wyjątkowe wsparcie finansowe udostępnione Ukrainie przez Unię w formie pożyczki na podstawie rozdziału III;

- 5) „umowa pożyczki MFA” oznacza umowę pożyczki podpisaną przez Komisję w imieniu Unii i Ukrainę na podstawie rozdziału III;
- 6) „inne powiązane koszty” oznaczają wszelkie koszty lub opłaty należne z tytułu pożyczki MFA i odpowiedniej pożyczki dwustronnej.

ROZDZIAŁ II

MECHANIZM WSPÓŁPRACY POŻYCZKOWEJ DLA UKRAINY

Artykuł 3

Cel

Celem Mechanizmu jest udzielenie Ukrainie bezzwrotnego wsparcia finansowego, aby pomóc Ukrainie w spłacie pożyczki MFA i kwalifikujących się pożyczek dwustronnych. W tym celu Mechanizm jest zasilany zasobami, które są regularnie wypłacane Ukrainie, na pokrycie kwoty głównej, odsetek i wszelkich innych powiązanych kosztów pożyczki MFA oraz kwalifikujących się pożyczek dwustronnych. W ramach działania Mechanizmu zapewnia się równy dostęp pożyczkodawcom dwustronnym i Unii.

Artykuł 4

Finansowanie

1. Mechanizm zasilany jest zasobami udostępnionymi z tytułu:
 - a) kwot przekazanych zgodnie z załącznikiem XLI do rozporządzenia (UE) nr 833/2014, które stanowią zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 5 rozporządzenia finansowego; oraz
 - b) kwot otrzymanych jako wkłady finansowe od państw członkowskich, państw trzecich lub z innych źródeł; wkłady te stanowią zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z, odpowiednio, art. 21 ust. 2 lit. a) pkt (ii) oraz art. 21 ust. 2 lit. d) i e) rozporządzenia finansowego.
2. W odniesieniu do wszystkich wkładów, o których mowa w ust. 1 lit. b) niniejszego artykułu, między Komisją, działającą w imieniu Unii, a podmiotem wnoszącym wkład zawierana jest umowa o przyznanie wkładu. Umowa o przyznanie wkładu zawiera w szczególności postanowienia dotyczące warunków płatności. Komisja niezwłocznie informuje równocześnie Parlament Europejski i Radę o zawartych umowach o przyznanie wkładu.

Artykuł 5

Dostępne wsparcie

1. Bezzwrotne wsparcie finansowe w ramach Mechanizmu dostępne jest na warunkach określonych w art. 6, 7 i 8 i ma na celu udzielenie Ukrainie pomocy w spłacie kwoty głównej, odsetek i wszelkich innych powiązanych kosztów:
 - a) pożyczki MFA; oraz
 - b) kwalifikujących się pożyczek dwustronnych.
2. Bezzwrotne wsparcie finansowe w ramach Mechanizmu przydziela się, aby pomóc Ukrainie w spłacie pożyczki MFA i kwalifikujących się pożyczek dwustronnych, o których mowa w ust. 1, w proporcji odpowiadającej stosunkowi kwoty głównej każdej pożyczki wyrażonej w euro do sumy kwoty głównej pożyczki MFA i wszystkich kwalifikujących się pożyczek dwustronnych, wyrażonych w euro. Po pełnej spłacie pożyczki MFA lub kwalifikującej się pożyczki dwustronnej przez Ukrainę, w tym odsetek i wszelkich innych powiązanych kosztów, przydział ten dostosowuje się w taki sposób, aby wszelkie przyszłe zasoby w ramach Mechanizmu były przydzielane na pozostałe pożyczki w proporcji odpowiadającej stosunkowi kwoty głównej każdej pożyczki wyrażonej w euro do sumy kwot głównych wszystkich pozostałych pożyczek, wyrażonych w euro.
3. Komisja przyjmuje decyzję określającą przydział, o którym mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, między pożyczką MFA a kwalifikującymi się pożyczkami dwustronnymi. Komisja wykorzystuje kwotę główną każdej kwalifikującej się pożyczki dwustronnej wyrażoną w euro, jak określono w art. 6 ust. 5 lit. b). Komisja niezwłocznie zmienia tę decyzję, aby uwzględnić każdą pożyczkę dwustronną po wejściu w życie tej pożyczki. Komisja może zmienić taką decyzję w celu proporcjonalnego zmniejszenia przydziału na pożyczkę dwustronną, jeżeli ta pożyczka dwustronna nie zostanie w pełni wypłacona do dnia 31 grudnia 2027 r.

4. Łączna kwota główna pożyczki MFA i kwalifikujących się pożyczek dwustronnych, o których mowa w ust. 1, nie może przekroczyć 45 mld EUR.
5. Bezzwrotne wsparcie finansowe w ramach Mechanizmu udzielane jest w euro.
6. Wszystkie płatności dokonywane są z zastrzeżeniem dostępności zasobów, o których mowa w art. 4 ust. 1.
7. Unia nie ponosi jakiegokolwiek odpowiedzialności za spłatę kwalifikujących się pożyczek dwustronnych.

Artykuł 6

Decyzja wykonawcza Komisji w sprawie kwalifikowalności pożyczek dwustronnych

1. Jeżeli Ukraina chce zwrócić się o wsparcie w ramach Mechanizmu, aby uzyskać pomoc w spłacie pożyczki dwustronnej, przedkłada Komisji tekst odpowiedniej umowy pożyczki dwustronnej do dnia 1 czerwca 2025 r.
2. Komisja niezwłocznie ocenia kwalifikowalność pożyczek dwustronnych w ramach Mechanizmu zgodnie z następującymi kryteriami:
 - a) umowa pożyczki dwustronnej nie została podpisana przed dniem 20 września 2024 r.;
 - b) druga strona umowy pożyczki dwustronnej działa pod auspicjami inicjatywy G7 „Pożyczki dla Ukrainy przyspieszające wykorzystanie nadzwyczajnych przychodów” oraz
 - c) dana pożyczka dwustronna ma zostać w pełni wypłacona Ukrainie przed dniem 31 grudnia 2027 r.; takie wypłaty mogą być powiązane ze spełnieniem warunków dotyczących polityki.

Do celów oceny kwalifikowalności Komisja może zwrócić się do Ukrainy o dodatkowe informacje.

3. Zawarcie w umowie pożyczki dwustronnej warunku zawieszającego, zgodnie z którym taka umowa nie wchodzi w życie przed zatwierdzeniem przez Komisję kwalifikowalności danej pożyczki dwustronnej lub przed wejściem w życie umowy w sprawie wdrożenia Mechanizmu, o której mowa w art. 7, nie wyklucza pozytywnej oceny przez Komisję tej pożyczki dwustronnej.
4. Komisja zatwierdza kwalifikowalność pożyczki dwustronnej w drodze decyzji wykonawczej.
5. W decyzji wykonawczej Komisji, o której mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, określa się:
 - a) pożyczkodawcę dwustronnego;
 - b) kwotę główną pożyczki dwustronnej wyrażoną w euro; w niezbędnym zakresie, również kwotę główną pożyczki dwustronnej wyrażoną w walucie danej pożyczki dwustronnej, przy czym kursem wymiany kwoty pożyczki dwustronnej na euro jest dzienny kurs wymiany euro opublikowany w serii C Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej w dniu 20 września 2024 r.; oraz
 - c) uzasadnienie pozytywnej oceny pożyczki dwustronnej.
6. Suma kwot głównych wszystkich pożyczek dwustronnych zatwierdzonych przez Komisję zgodnie z niniejszym artykułem oraz pożyczki MFA nie może przekraczać kwoty, o której mowa w art. 5 ust. 4.
7. Komisja może uchylić decyzję wykonawczą, o której mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, jeżeli odpowiednia umowa pożyczki dwustronnej nie wejdzie w życie do dnia 30 czerwca 2025 r.
8. W przypadku negatywnej oceny umowy pożyczki dwustronnej Komisja przekazuje tę ocenę Ukrainie, podając uzasadnienie swojej oceny.

Artykuł 7

Umowa w sprawie wdrożenia Mechanizmu

1. Bezzwrotne wsparcie finansowe w ramach Mechanizmu, o którym mowa w art. 5, przyznaje się Ukrainie dopiero po zawarciu przez Komisję umowy z Ukrainą w sprawie wdrożenia Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy (zwanej dalej „umową ULCM”).
2. Umowa ULCM obejmuje w szczególności następujące elementy:
 - a) zobowiązanie Ukrainy do wykorzystania bezzwrotnego wsparcia finansowego w ramach Mechanizmu do spłaty kwoty głównej, odsetek i wszelkich innych powiązanych kosztów pożyczki MFA lub kwalifikujących się pożyczek dwustronnych;
 - b) dane dotyczące rachunków bankowych wszystkich pożyczkodawców dwustronnych, na które Komisja dokonuje płatności bezzwrotnego wsparcia finansowego w ramach Mechanizmu związanego z ich odpowiednimi pożyczkami dwustronnymi;
 - c) w odniesieniu do płatności bezzwrotnego wsparcia finansowego w ramach Mechanizmu związanego z pożyczką MFA – postanowienia zapewniające, aby Unia wykorzystała te kwoty do bezpośredniej spłaty pożyczki MFA;
 - d) specjalne postanowienia odzwierciedlające art. 5 ust. 7 oraz zapewniające, aby Unia nie ponosiła odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody spowodowane przez Ukrainę lub jakiegokolwiek osoby trzecie w ramach realizacji kwalifikujących się pożyczek dwustronnych, w tym w wyniku wdrażania Mechanizmu, w szczególności w przypadku gdy kwoty, o których mowa w art. 4 ust. 1, zmieniają się z upływem czasu lub przestaną mieć zastosowanie;
 - e) zobowiązanie Ukrainy do uzyskania od pożyczkodawców dwustronnych i niezwłocznego przedstawienia Komisji dowodu potwierdzającego:
 - (i) wejście w życie każdej umowy pożyczki dwustronnej; oraz
 - (ii) wykonanie każdego zobowiązania do spłaty, w tym, w niezbędnym zakresie, zastosowany kurs wymiany;
 - f) zobowiązanie Ukrainy do uzgodnienia z każdym pożyczkodawcą dwustronnym, że wszelkie kwoty przekazane przez Ukrainę pożyczkodawcy dwustronnemu w celu spłaty pożyczki dwustronnej, które nie powodują niezwłocznego wykonania zobowiązania do spłaty, pozostają dostępne do czasu wymagalności zobowiązań do spłaty, przy czym wszelkie odsetki narosłe od tej kwoty również będą dostępne do wykorzystania w celu wykonania zobowiązań wynikających z umowy pożyczki dwustronnej;
 - g) zobowiązanie Ukrainy do dołączania do każdego wniosku o płatność:
 - (i) szczegółowych informacji na temat pozostałych kwot należnych z tytułu każdej umowy pożyczki dwustronnej; oraz
 - (ii) szczegółowych informacji na temat kwot dostępnych dla potrzeb wykonania zobowiązań do spłaty, o których mowa w lit. f);
 - h) wyraźne upoważnienie pożyczkodawców dwustronnych do złożenia w drodze wyjątku wniosku o płatność zgodnie z art. 8 ust. 6, pod warunkiem że przekażą oni informacje, o których mowa w lit. g) niniejszego ustępu; oraz
 - i) wszelkie inne wymogi niezbędne do wdrożenia Mechanizmu.
3. Umowę ULCM zmienia się w niezbędnym zakresie każdorazowo po wejściu w życie decyzji wykonawczej Komisji przyjętej na podstawie art. 6 ust. 4.

Artykuł 8

Wypłata bezzwrotnego wsparcia finansowego

1. Ukraina może przedkładać Komisji dwa razy w roku wniosek o bezzwrotne wsparcie finansowe w ramach Mechanizmu w odniesieniu do pożyczki MFA i kwalifikujących się pożyczek dwustronnych.
2. Komisja ocenia wnioski Ukrainy o bezzwrotne wsparcie finansowe w ramach Mechanizmu na podstawie następujących wymogów:

- a) spełnienie warunku wstępnego określonego w art. 11 ust. 1, który ma zastosowanie wyłącznie do pożyczki MFA;
- b) potwierdzenie, że łączna wartość wypłat z tytułu pożyczki MFA lub każdej kwalifikującej się pożyczki dwustronnej wraz z narosłymi odsetkami nie przekracza łącznej kwoty należnej temu pożyczkodawcy dwustronnemu; oraz
- c) przestrzeganie zobowiązań wynikających z umowy ULCM.

3. Z zastrzeżeniem dostępności zasobów, o których mowa w art. 4 ust. 1, w przypadku pozytywnej oceny przez Komisję wniosku o bezzwrotne wsparcie finansowe w ramach Mechanizmu, przyjmuje ona bez zbędnej zwłoki decyzję zezwalającą na wypłatę bezzwrotnego wsparcia finansowego w ramach Mechanizmu, w tym kwoty, która ma być wypłacona na cele spłaty każdej kwalifikującej się pożyczki dwustronnej, oraz kwoty udostępnionej w celu wsparcia spłaty pożyczki MFA. Kwota wypłacona w ramach Mechanizmu musi być równa kwocie zasobów dostępnych na podstawie art. 4 ust. 1. Tę wypłaconą kwotę przydziela się zgodnie z decyzją Komisji, o której mowa w art. 5 ust. 3.

4. W przypadku gdy kwota udostępniona Ukrainie w celu wsparcia spłaty pożyczki MFA jest wyższa niż kwota należna do spłaty w ramach pożyczki MFA, nadwyżka może zostać wykorzystana na przedterminową spłatę pożyczki MFA zgodnie z art. 15 ust. 2 lit. e) lub może zostać zatrzymana przez Unię wyłącznie na potrzeby wsparcia spłaty pożyczki MFA w przyszłości. Wszelkie narosłe odsetki również udostępnia się na wsparcie tego celu.

5. W przypadku gdy Komisja negatywnie oceni wniosek o bezzwrotne wsparcie finansowe w ramach Mechanizmu, niezwłocznie informuje o tym Ukrainę, podając uzasadnienie swojej oceny.

6. Bez uszczerbku dla ust. 1 i 2 niniejszego artykułu Komisja może, w drodze wyjątku i z należycie uzasadnionych powodów, ocenić wnioski o płatność złożone przez pożyczkodawców dwustronnych, w szczególności w przypadku gdy Komisja podjęła decyzję zgodnie z art. 11 ust. 4 lub w przypadku gdy Ukraina nie przestrzega zobowiązań wynikających z umowy ULCM.

ROZDZIAŁ III

POMOC MAKROFINANSOWA

Artykuł 9

Udostępnianie wyjątkowej pomocy makrofinansowej Unii

1. Unia udostępnia Ukrainie wyjątkową pomoc makrofinansową w celu wsparcia Ukrainy w pokryciu jej potrzeb finansowych. Wyjątkowa pomoc makrofinansowa Unii udzielana jest Ukrainie w formie pożyczki (zwanej dalej „pożyczką MFA”). Pożyczka MFA przyczynia się do pokrycia luki Ukrainy w finansowaniu zidentyfikowanej we współpracy z międzynarodowymi instytucjami finansowymi.

2. Przekazywaniem pożyczki MFA zarządza Komisja na podstawie swojej oceny warunku wstępnego, o którym mowa w art. 11 ust. 1, oraz realizacji warunków dotyczących polityki zawartych w protokole ustaleń, o którym mowa w art. 12 ust. 1.

3. Pożyczka MFA dostępna jest do dnia 31 grudnia 2024 r. Jest ona udostępniana przez Komisję w jednej racie, która może zostać wypłacona w jednej lub większej liczbie transz. Wypłata wszystkich takich transz musi nastąpić do dnia 31 grudnia 2025 r.

Artykuł 10

Kwota

1. Kwota pożyczki MFA wynosi maksymalnie 35 mld EUR. Jednakże w przypadku gdy w chwili przyjmowania decyzji Komisji w sprawie uruchomienia raty, o której mowa w art. 13, suma tej maksymalnej kwoty i kwoty głównej kwalifikujących się pożyczek dwustronnych już zatwierdzonych przez Komisję zgodnie z art. 6 oraz kwoty głównej wskazanej w zadeklarowanych zamiarach państw trzecich zgłoszonych Komisji pod auspicjami inicjatywy G7 „Pożyczki dla Ukrainy przyspieszające wykorzystanie nadzwyczajnych przychodów” przekracza 45 mld EUR, maksymalną kwotę pożyczki MFA pomniejsza się o wartość tej nadwyżki.

2. Jeżeli w okresie dostępności pożyczki MFA potrzeby finansowe Ukrainy zasadniczo się zmniejszą, w tym w przypadku gdy Rosja zapłaci Ukrainie reparacje wojenne, Komisja, działając zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 16 ust. 2, może obniżyć kwotę takiej pożyczki MFA lub ją anulować.

3. Maksymalny okres trwania pożyczki MFA wynosi 45 lat.

Artykuł 11

Warunek wstępny wsparcia

1. Warunkiem wstępnym przyznania pożyczki MFA jest dalsze podtrzymywanie i przestrzeganie przez Ukrainę skutecznych mechanizmów demokratycznych, w tym wielopartyjnego systemu parlamentarnego i praworządności, a także gwarantowanie poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości.
2. Służby Komisji i Europejska Służba Działań Zewnętrznych monitorują spełnianie warunku wstępnego określonego w ust. 1, w szczególności przed uruchomieniem raty i wypłatą transz, z należyтым uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, regularnie publikowanego przez Komisję sprawozdania w sprawie rozszerzenia. Komisja uwzględnia w tym procesie odpowiednie zalecenia organów międzynarodowych, takich jak Rada Europy i jej Komisja Wenecka. Komisja informuje Radę o spełnianiu warunku wstępnego określonego w ust. 1 przed uruchomieniem raty i wypłatą transz na rzecz Ukrainy.
3. Ust. 1 i 2 niniejszego artykułu stosuje się zgodnie z decyzją 2010/427/UE.
4. Ocenę, o której mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, przeprowadza się wraz z oceną przewidzianą w art. 5 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2024/792.
5. W przypadku gdy Komisja stwierdzi, że warunek wstępny ustanowiony w ust. 1 niniejszego artykułu nie został spełniony lub przestał być spełniany, zawiesza wypłatę pożyczki MFA i uruchomienie bezzwrotnego wsparcia w ramach Mechanizmu, o którym mowa w art. 8, które to wsparcie dotyczy pożyczki MFA.

Artykuł 12

Protokół ustaleń

1. Komisja uzgadnia z Ukrainą warunki dotyczące polityki, z którymi ma być powiązana pożyczka MFA. Te warunki dotyczące polityki określa się w protokole ustaleń.
2. Warunki dotyczące polityki określone w protokole ustaleń muszą być spójne z etapami jakościowymi i ilościowymi zawartymi w załączniku do decyzji wykonawczej (UE) 2024/1447 oraz z wszelkimi zmianami tej decyzji. Warunki dotyczące polityki określone w protokole ustaleń obejmują dodatkowo zobowiązanie do promowania współpracy z Unią w zakresie odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji ukraińskiego przemysłu obronnego, zgodnie z celami unijnych programów, które mają na celu odbudowę, rekonstrukcję i modernizację ukraińskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego oraz innych odpowiednich unijnych programów.
3. Komisja zatwierdza podpisanie protokołu ustaleń i jego zmian w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 16 ust. 2.

Artykuł 13

Decyzja w sprawie uruchomienia środków finansowych

1. Ukraina składa wniosek o środki finansowe przed uruchomieniem raty, dołączając sprawozdanie zgodnie z postanowieniami protokołu ustaleń.
2. O uruchomieniu raty decyduje Komisja, przy czym jest to uzależnione od jej oceny spełnienia następujących wymogów:
 - a) warunku wstępnego określonego w art. 11 ust. 1; oraz
 - b) zadowalającego spełnienia warunków dotyczących polityki określonych w protokole ustaleń.
3. Wypłata transz może być dostosowana do harmonogramu wypłat pożyczki lub bezzwrotnego wsparcia finansowego w ramach filaru I Instrumentu na rzecz Ukrainy zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2024/792.

Artykuł 14

Operacje zaciągania i udzielania pożyczek

1. W celu sfinansowania pożyczki MFA Komisja jest upoważniona, w imieniu Unii, do pożyczania niezbędnych środków finansowych na rynkach kapitałowych lub od instytucji finansowych zgodnie z art. 224 rozporządzenia finansowego.
2. Na zasadzie odstępstwa od art. 31 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia (UE) 2021/947 pomoc finansowa udzielona Ukrainie w ramach pożyczki MFA nie może być wspierana z gwarancji na działania zewnętrzne. Nie tworzy się rezerw na pożyczki MFA oraz – na zasadzie odstępstwa od art. 214 ust. 1 rozporządzenia finansowego – nie określa się wskaźnika zasilenia rezerw jako odsetka kwoty, o której mowa w art. 10 niniejszego rozporządzenia.
3. Kwoty zawieszono zgodnie z art. 11 ust. 5 niniejszego rozporządzenia są dostępne, w niezbędnym zakresie, na wsparcie spłaty unijnych operacji zaciągania pożyczek. Wykorzystanie takich zasobów w ten sposób nie zwalnia Ukrainy z jej zobowiązania do spłaty pożyczki MFA zgodnie z warunkami umowy pożyczki MFA.

Artykuł 15

Umowa pożyczki MFA

1. Szczegółowe warunki finansowe pożyczki MFA określa umowa pożyczki MFA.
2. Oprócz elementów określonych w art. 223 ust. 4 rozporządzenia finansowego umowa pożyczki MFA wymaga, aby:
 - a) prawa, obowiązki i zobowiązania przewidziane w umowie ramowej w ramach Instrumentu na rzecz Ukrainy, o której mowa w art. 9 rozporządzenia (UE) 2024/792, miały zastosowanie do umowy pożyczki MFA i środków finansowych, których ona dotyczy;
 - b) Ukraina stosowała te same systemy zarządzania i kontroli, które zaproponowano w Planie Ukrainy ustanowionym na podstawie rozporządzenia (UE) 2024/792;
 - c) Unia była uprawniona do żądania przedterminowej spłaty pożyczki MFA w przypadku, gdy stwierdzono, że w związku z zarządzaniem pożyczką MFA Ukraina uczestniczyła w jakiegokolwiek czynności stanowiącej nadużycie finansowe lub korupcję lub w jakiegokolwiek innej nielegalnej działalności naruszającej interesy finansowe Unii;
 - d) Ukraina nadal przestrzegała warunków wstępnych określonych w art. 11 ust. 1;
 - e) nadwyżka, o której mowa w art. 8 ust. 4, mogła zostać wykorzystana w całości lub w części na przedterminową spłatę pożyczki MFA z inicjatywy Komisji lub, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez Komisję, na wniosek Ukrainy; oraz
 - f) określono szczegółowe zasady spłaty, w oparciu o strukturę kaskadową, zgodnie z którą:
 - (i) bezzwrotne wsparcie w ramach Mechanizmu udostępnione na potrzeby pożyczki MFA, zatwierdzone zgodnie z art. 8, jest wykorzystywane do bezpośredniej spłaty pożyczki MFA;
 - (ii) jeżeli z powodu niewystarczających kwot nie zostanie udzielone żadne bezzwrotne wsparcie w ramach Mechanizmu lub zostanie ono udzielone tylko częściowo, kwoty zatrzymane przez Unię zgodnie z art. 8 ust. 4 wykorzystuje się do bezpośredniej spłaty pożyczki MFA;
 - (iii) jeżeli kwoty, o których mowa w ppkt (i) oraz (ii), są niewystarczające, w przypadku osiągnięcia porozumienia w sprawie wypłaty Ukrainie reparacji lub równoważnej formy odszkodowania za szkody wojenne, Ukraina wykorzystuje takie zasoby do obsługi pożyczki MFA;
 - (iv) jeżeli kwoty, o których mowa w ppkt (i), (ii) oraz (iii), są niewystarczające, Ukraina pozostaje odpowiedzialna za wszelkie pozostałe należne kwoty w ramach pożyczki MFA.
3. Nieprzestrzeganie warunków umowy pożyczki MFA stanowi dla Komisji podstawę do zawieszenia lub anulowania uruchomienia raty lub transz lub, w uzasadnionych przypadkach, do żądania przedterminowej spłaty pożyczki MFA.
4. Umowę pożyczki MFA udostępnia się, na żądanie, równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

*Artykuł 16***Procedura komitetowa**

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

ROZDZIAŁ IV

PRZEPISY KOŃCOWE*Artykuł 17***Informowanie Parlamentu Europejskiego i Rady**

1. Komisja informuje Parlament Europejski i Radę o rozwoju sytuacji w zakresie wykonywania niniejszego rozporządzenia, w tym o wypłatach w ramach Mechanizmu i pożyczki MFA, a także w odpowiednim czasie przekazuje tym instytucjom odpowiednie dokumenty. Informacje te przekazuje się zgodnie z ustaleniami międzyinstytucjonalnymi uzgodnionymi w ramach Instrumentu na rzecz Ukrainy, w tym na potrzeby dialogu w ramach tego instrumentu.
2. Do dnia 30 czerwca każdego roku Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z wykonania niniejszego rozporządzenia w poprzednim roku, zawierające ocenę takiego wykonania. Sprawozdanie to zawiera:
 - a) analizę postępów poczynionych we wdrażaniu pożyczki MFA; oraz
 - b) ocenę sytuacji gospodarczej Ukrainy i jej perspektyw gospodarczych, a także ocenę postępów poczynionych we wdrażaniu warunków dotyczących polityki, o których mowa w art. 12 ust. 1.

W stosownych przypadkach, w szczególności po wygaśnięciu pożyczki MFA i wszystkich umów kwalifikujących się pożyczek dwustronnych, Komisja uwzględni w sprawozdaniu, o którym mowa w akapicie pierwszym, przegląd adekwatności uzgodnień zawartych w niniejszym rozporządzeniu.

3. Do dnia 31 grudnia 2027 r. Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z oceny ex post, zawierające ocenę rezultatów i skuteczności zakończonej pożyczki MFA udzielonej na podstawie niniejszego rozporządzenia oraz zakresu, w jakim przyczyniła się ona do osiągnięcia celów pomocy.

*Artykuł 18***Wejście w życie**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 24 października 2024 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

Przewodnicząca

R. METSOLA

W imieniu Rady

Przewodniczący

ZSIGMOND B. P.